

Fakulta výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně

akademický rok 2011/2012

**Vysokoškolská kvalifikační práce (ateliérová práce)
posudek vedoucího**

Jméno a příjmení studenta: Ivana Bendová

Název práce: *Věci, co jsem neudělala*

Posudek:

Práce Ivany Bendové prokazují zájem autorky o konceptualismus a intermedialitu v umění, prolínají se s jejími divadelními aktivitami i jiným působením v oblasti kultury. Vznikají především v rámci mikrokomunit přátel a známých, kterým jsou často určeny. V souvislosti s potřebou prezentovat své práce širšímu okruhu nezúčastněného publika autorka dlouhodobě vytváří různé tiskoviny a katalogy. Na základě dokumentace místně a časově vymezené tvorby vznikají často téměř nová díla.

V bakalářské práci se Ivana rozhodla pro zpracování projektů, které v průběhu čtyř let studia neuskutečnila. Zdánlivě přímočarý koncept vytvořit portfolio vyžadované institucí naplnila neočekávaným obsahem. Radě umělců by pro takový úkol posloužily poznámky, skicáře, deníkové záznamy apod. Ivana ale takový materiál neshromažďuje. Spoléhá se na vlastní paměť. Přitom si uvědomuje, že paměť není hard drive, ze kterého bychom mohli vzpomínky jednoduše vytahovat, je ovlivněna procesem vzpomínání. Autorka rekonstruuje představy, plány, sny, asociuje různé situace, v nichž se rodily. K procesu vybavování nepřistoupila racionálně. Nepoužívá jednu metodu popisu. Neposkytuje jednoznačný klíč, čteme-li popis události, realizace, snu, fikce. Jednotlivé projekty se odlišují formou (uplatňuje vyprávění, rozhovor, návod aj.). Střídá se zde i přítomný, minulý a budoucí čas. Všude je zřejmá otevřenost možným interpretacím, interakci s divákem.

Při čtení si vybavuji popis performance jako snu od Jana Mlčocha, který interpretoval Petr Rezek.¹ Možnost psychoanalytického výkladu projektů se mi jeví jako možné rozvinutí.

Ivana pracuje především s textovou reflexí vzpomínek. Záznamy následně doplňuje obrazovým materiálem (fotografiemi a schematickými nákresy), což souvisí mj. s formátem, který pro svou práci zvolila. Jednoduché popisky k obrázkům prozrazují, že slouží spíš jako ilustrace, doplněk textu. (Často se setkáme s popiskou upozorňující, že fotka „vznikla v době vzpomínky“). V tomto ohledu vidím lehce nevyužitý potenciál práce s pamětí ve vztahu k obrazům.

Autorka nepodlehla strachu z prázdné instalace. Vystavila dvě portfolia, dokumentující chronologicky její působení na FaVU. Jedno vznikalo průběžně, zaznamenává uskutečněné, řekněme úspěšné projekty. Formálně přitom odpovídá zásadám předmětu autorské portfolio, jímž doc. J. H. Kocman na dlouhou dobu ovlivnil podobu dokumentací studentských prací FaVU. Druhé ve stejném formátu vzniklo od března do května 2013. Ze současné perspektivy zaznamenává to, co se do portfolia studentky umělecké školy nedostalo. Dotýká se tak mj.

¹ REZEK, P. Setkání s akčními umělci. In: Tělo věc a skutečnost v současném umění. Praha : Jazzová sekce, 1982, s. 95–102.

otázek: Jak definujeme dílo? Co je úspěšný a neúspěšný projekt? Co ovlivňuje zařazení do autorského portfolia? Může být projekt, považovaný za neúspěšný v době vzniku, relevantní pro současnost, budoucnost?

Za problematické nicméně považuji uvedení portfolia věcí, které Ivana neudělala, curriculum uskutečněných výstav a prací. Jedná-li se o kompromis vzhledem k instituci vyžadovanému formátu, nebo jde o koncepční záměr, mně autorka zatím nevysvětlila.

Intervenci v kontextu školy promýšlí dále i ve vztahu k nezúčastněnému, anonymnímu publiku, kterému bez zkušenosti předmětu autorského portfolia význam částečně uniká. Plánuje autorskou knihu, která by ji mohla přivést k prohloubení důležitých úvah o psaní na pomezí literárních formátů z pera umělců.

Za cennou považuji její i úvahu o budoucí magisterské práci, která by výše zmíněné otázky promýšlela.

Claire Bishopová ve své studii participativního umění sleduje častý výskyt označení „projekt“ v umění od počátku 90. let: *„Přestože byl pojem ‚projekt‘ používán u konceptuálních umělců v pozdních šedesátých letech (nejviditelněji v rámci amsterodamské galerie Art and Project), naznačoval spíše plán umělecké práce. Projekt ve smyslu, jak jsem ho identifikovala být rozhodující pro umění po roce 1989, aspiruje nahradit umělecké dílo jako dokončený objekt, poststudiovým, na výzkumu založeným sociálním procesem s otevřeným koncem, proměnlivou formou, rozšiřující se v čase.“* Ivanina práce zajímavým způsobem spojila smysl projektu jako autorského plánu, skici práce, v současném projektu s možným otevřeným koncem.²

Návrh hodnocení: A

Vypracovala: MgA. Barbora Klímová

Datum: 2. 6. 2013

Podpis:

² BISHOP, C. *Artificial Hells, Participatory Art and the Politics of Spectatorship*. London, New York : Verso, 2012, s. 194.